

ПДИ удостоена с две награди „Темпълтън“

Програма Достъп до Информация е удостоена с Първа награда „Темпълтън“ в категорията „Етика и ценности“ за принос в изграждането и поддържане на принципите на демокрацията и пазарната икономика

Фондация за икономически изследвания „Атлас“ връчи наградите „Темпълтън“ за изключителен принос в развитието на свободата за 2005 година на нестопански организации с особени заслуги в работата за утвърждаване принципите на свободното общество. Тазгодишните победители са организации, упражняващи активна дейност в областта на свободата на информация и прозрачност в управлението, борещи се за дерегулация на процедурите за лицензи на собствениците на малък бизнес, инициращи напoителна техника за

бедни фермери, и осъществяващи взаимовръзка между свободата, моралните ценности и икономиката.

„Наградите се връчват в четири различни категории: „Етика и ценности“, „Икономически решения за борба с бедността“, „Социално предприемачество“, „Достъп до образование“. Победителите във всяка категория ще получат материална награда от 10 000 долара. Организациите, които ги следват непосредствено ще получат по 5 000 долара.

„Програма Достъп до Информация, България получи първа награда „Темпълтън“ в категорията „Етика и ценности“ за усилията си да направи работата на Българското правителство по-прозрачна и отговорна чрез провеждане на изследвания, предоставяне на становища, и представителство в съдебни дела. Втора награда в категорията се присъжда на Филипинския Център за свобода на медиите и отговорност, който защитава и утвърждава свободата на пресата в Филипините чрез насърчаване журналистическия честност и почтеност.

„Център за гражданско общество, Индия, спечели първо място в категорията „Икономически решения за борба с бедността“ за тяхната „Кампания за законност, свобода и прехрана“, вдъхновена от книгата на Ернандо де Сото „Другият път“. Кампанията има за цел да намали и опрости процеса за придобиване на разрешителни за собственици на малки магазини, улични търговци и собствениците на рикши, за да се даде шанс за развитие на тези предприемачи.

Фондация Атлас предоставя \$150,000 на 15 организации чрез наградите „Темпълтън“

Прессъобщение на фондация „Атлас“
22.03.2005 г.

За информация се обръщайте към Елена Зибарт, фондация „Атлас“, +1 703 934 6969

Фондация Атлас обяви петнадесетте носители на наградите "Темпълтън" за цялостно институционално развитие. През 2005 г. отличените организации са от всички краища на света:

- Програма Достъп до Информация (България);
- Институт "Фридрих Хайек" (Австрия);
- Национална асоциация на свободните потребители (Коста Рика);

продължава на стр. 2

продължава на стр. 2

- Атлантически институт за пазарни проучвания (Канада);
- Център за предприемачество и икономическо развитие (Черна гора);
- Център за свободна инициатива (Корея);
- Център за социален и икономически прогрес (Израел);
- Център за откритост и развитие на Латинска Америка (Аржентина);
- Център за свободен пазар (Сърбия и Черна гора);
- Фондация „Атлас“ за свободно общество (Аржентина);
- Институт за анализ на обществени политики (Нигерия);
- Интер-регионална икономическа мрежа (Кения);
- Либерален институт (Швейцария);
- Институт Максим (Нова Зеландия);
- Нова икономическа школа (Грузия).

Наградите „Темпълтън“ се дават на нестопански изследователски организации с особени заслуги в работата за утвърждаване на принципите на свободното общество. Фондация „Атлас“ отличава по-специално млади и обещаващи организации, работещи в трудни части на света, където малко на брой независими гласове защитават икономическата независимост, индивидуалната свобода и ограничено управление, според принципите на правото. Всяка спечелила организация получава 10,000 американски долара за подпомагане на дейността ѝ.

Четири от отличените организации са носители и на награди „Темпълтън“ за изключителен принос в развитието на свободата в следните категории:

„Етика и ценности“;

"Свободен пазар и решения на проблемите с бедността";

"Социално предприемачество";

"Достъп до образование".

ПДИ получи първа награда „Темпълтън“ в категорията „Етика и ценности“ за усилията си да направи работата на българските институции по-прозрачна и отговорна.

Носителят на втора награда в категорията "Свободен пазар и решения на проблемите с бедността" е черногорският Център за предприемачество и икономическо развитие, чиято програма "Премахване на пречките пред бизнеса в Черна гора" е насочена към създаване на привлекателна бизнес среда за местни и чужди инвеститори и създаване на повече работни места в частния сектор.

Новозеландският Институт Максим получи втора награда "Темпълтън" в категорията "Социално предприемачество" за застъпническата си кампания срещу Законопроект за граждански съюзи, който предоставя възможност за намеса в лични-те отношения на частни лица от страна на гържавата.

Нова икономическа школа (Грузия) получи втора награда в категорията "Достъп до образование" за програмата си "Безплатно обучение по пазарна икономика за всеки".

През 2003 г. международната фондация за икономически изследвания „Атлас“ (www.atlasUSA.org) стартира програмата си по връчване на наградите "Темпълтън" за принос към свободата. Това става с решение на фондация „Джон Темпълтън“ да отличава в продължение на четири години обществени организации, като раздаде над 1 250 000 долара награди и помощи.

От 1981 година фондация за икономически изследвания „Атлас“ е водеща международна организация, която подкрепя изследователски институти в стремежа им към утвърждаване на свободата. Фондация „Атлас“ работи с повече от 200 изследователски организации в 67 държави. Повече от половината от тези организации са били подкрепени в началните си години от фондация "Атлас" чрез финансова или консултантска помощ.

Наградата „Темпълтън“ за „Социално предприемачество“ се присъжда на Инициатива за международно развитие, Индия, за успешната програма на организацията за увеличаване потенциала за поминък на бедните провинциални семейства в Индия като им осигуряват евтини, ефективни напоителни системи. Инициативата развива напоителни технологии и продава оборудването на малки ферми посредством помощта на производители и търговци от частния сектор. Конференциите „Към свободно и добродетелно

общество“ спечелиха първата награда за Института „Актън“ за изучаване на религията и свободата в категорията „Влияние в образованието“. Програмата събира семинаристи, теолози и академици от целия свят, за да споделят своя опит в отношенията между свободата, икономиката, моралните ценности. Придобитите знания се използват след това в търсене на решения за бездомните, реформи в социалните грижи, борбата за равенство между половете и опазването на околната среда.

**„Наградите са за нашите постоянни усилия!“
Гергана Жулева, изпълнителен директор на ПДИ**

Две награди получи Програма Достъп до Информация (ПДИ) през март. Те ще Ви бъдат връчени на Петия годишен Форум на свободата, организиран от фондация „Атлас“ в Маями, САЩ през месец април. Какви са чувствата, с които приемате тези награди, г-жо Жулева?

Приемам наградите с чувство на удовлетворение, поради това, че те са международно признание за усилията ни в застъпничеството за свободата на информацията и конкретните резултати, които сме постигнали ние, като организация в България. Едновременно с това чувствам и лично удовлетворение, тъй като последните осем години от моя живот са свързани с организацията, нейното създаване, развитие и утвърждаване. Известно е, че в конкурса участват организации от цял свят. Ето защо казвам, че наградите са и международно признание. Щастлива съм, че категорията, в която ПДИ получава награда е за утвърждаване на свободата като „етика и ценности“. Както е известно, още от създаването си, екипът на Програма Достъп до Информация работи за защита на правото на достъп до правителствена информация като ценност на демократичното общество. Това се отбелязва специално от член на журито на конкурса. Специално са отличени нашите усилия за защита на правото на достъп до информация в съда. „Дори в развитите демокрации като Съединените щати, ние се нуждаем от продължаващо използване и на съдилищата, за да се защитава и развива достъпът до правителствена информация...“ - така мотивира подкрепата си за нашата награда друг член на журито.

Второто отличие е за цялостно институционално развитие на организацията. Както вече отбелязах, аз съм особено радостна за тази награда. Искам да благодаря на всички, които вярваха в нас, под-

крепиха ни и ни подпомагаха през годините - нашите първи донори от Новиб, всички други финансиращи ни организации, координаторите ни, доброволците и симпатизантите! Аз лично искам да благодаря на всички бивши и настоящи колеги от екипа за тяхната съпричастност и всеотдайност!

Може ли да се каже, че наградите са плод и на усилията на ПДИ в областта на обучението на граждани, НПО, журналисти, а и държавната администрация в прилагането на ЗДОИ?

За нас от ПДИ обучението са съществен елемент на разясняването на правото на достъп до информация, което е важна част от нашата работа. Макар да не става въпрос за конкретен резултат - тук и сега, а за постоянна просветна работа, тези обучения допринесоха хората да знаят за своето право на достъп до информация и да го практикуват. Що се отнася до държавната администрация, с тези обучения, макар да не са били сред целите на организацията, се постигна много за застъпническата кампания за прилагането на закона. В началото, след приемането на закона, никой не го правеше. Законът беше непознат на администрацията, тъй като не беше предварително обсъждан с нея. Нямаше политическа воля за прилагането му, а и самият закон не създава задължения за обучения на служителите. Беше ясно, че има проблеми и необходимост в това отношение - обучени по закона служители. От това в голяма степен зависи как хората ще упражняват по-лесно правата си по закона. Така ние започнахме да предлагаме тази услуга - обучения по свобода на информацията и за администрация.

Ще се промени ли с нещо занапред дейността на ПДИ?

От тук нататък ни очаква работа. Това е, което ни предстои. Мисля, че наградите са признание за някакви постижения. За постижения в един процес. Но, за да могат тези постижения наистина да се отстояват, трябва да се работи. Сега ни награждават за постигнати резултати в усилията ни да се утвърждават ценности. Както всички знаем обаче, ценностите не се утвърждават веднъж завинаги. А освен това нито свободата, нито ценностите на демокрацията са нещо веднъж завинаги дадено. Така че, всъщност, нас ни очаква това, което и до сега правихме. Просто трябва да го правим добре, професионално и да показваме, че тези награди не са получени случайно. Наградите са за постоянни усилия.

Интервю на Антон Андонов, ПДИ

Екипът на ПДИ благодарни на всички, които ни поздравиха по повод наградите „Темълтън“

Току-що научих за това, че сте получили наградата "Темълтън". Искам да Ви поздравя и да пожелая на целия Ви екип всичко най-добро!

Фридрих Бауерзакс, Инициатива за икономика и предприемачество

Поздравления за добрата работа. Винаги съм смятал, че Програма Достъп до Информация има голям капацитет и страхотен потенциал.

Крис Айкеманс, Директор на Азиатската програма на Холандската организация за международно съвместно развитие (Новиб)

Прекрасни новини за награда, тя е заслужена! С най-добри пожелания към Вас и всички от ПДИ

Дейвид Голдбърг, Кампания за свобода на информацията

Честито! Заслужена награда!

Иван Николчев, Медиян отдел на Съвета на Европа

Поздравления за наградата! Вие я заслужавате!

Робърт Фриймън, Комитет за отворено управление, Ню Йорк

Искрени сърдечни поздравления! Пожелавам на ПДИ още по-големи успехи в обществено ползното й дело!

Александър Еленков, съдия във ВАС

Поздравления! ПДИ със своята блестяща работа и високо професионален екип заслужава наградата.

Изабел Урибе, Делегация на Европейската комисия в България

Поздравления!

Дейвид Банисар, Privacy International

Сърдечни поздравления! Това е заслужено признание за невероятната работа, която ПДИ върши през всичките тези години.

Естер Филипини, програмен координатор за свобода на информацията и изразяването към Правна инициатива на Отворено общество

Огромни поздравления! От това, което чух, вие наистина сте я заслужили!

Шарлот Педерсън, Датски институт за човешки права

Малко закъсняли, но големи поздравления за тази награда. Вие със сигурност я заслужавате заради добрата си работа!

Луиз Крабе, Датски институт по човешки права

Дълбоко ценим вашите усилия да подпомагате демократичните процеси в България и да налагате стил на модерно европейско мислене и действие, свързани с комуникациите в обществото ни! Честита достойна и залужена награда!

Красимир Косев, управител на www.nessebar-news.com

Поздравления за Вас и Вашия професионален екип! Няма по-заслужил от вас да получи тази награда.

Кийт Томас, бивш представител за България на Американската асоциация на юристите

Приемете най-сърдечни поздравии от нас! Искрено се вълнуваме за вашата напълно заслужена награда. Тя е признание за великолепната ви дейност вече толкова години. Желаете ви още много награди - все по-престижни, все по-заслужени!

Българска медийна коалиция

Поздравления! Още много занапред!

Йоана Авадани, Център за независима журналистика, Румъния

Поздравления! Това се казва международен успех!

Андрей Иванов, ПРООН, Братислава

Поздравления за прекрасната награда и за утвърждаването на идеята, че достъпа до информация е едно от най-добрите средства за прозрачно и отчетно управление!

Тамара Орландич, координатор на коалицията за свобода на информацията в Сърбия

Поздравления за всички в ПДИ и от мен!

Павлина Петрова, член на УС на ПДИ

Браво на вас! И друг път съм ви казвала, че се гордея с това, което правите и се радвам на всеки ваш успех!!!

Йорданка Ганчева, член на УС на ПДИ

Браво! Честито! Гордеем се с вас!

Ася Кавръкова, Институт „Отворено общество“ - София

Сърдечни поздравления!

Боряна Кацарска, посолство на Кралство Холандия в България

Най-сърдечни поздравления за заслуженото признание!

Ивон Кожухарова

продължава на стр. 5

Това е прекрасна награда, за прекрасно свършена работа!

Хавиер Касас, Институт за пресата и обществото, Перу

Приемете нашите искрени поздравления. Гордеем се с вас и ви пожелаваме неугасващ ентузиазъм и още по-големи успехи!

Екип на Фондация "Зеленият Бургас"

Поздравления! Гордея се с вас!

Александрия Димитрова, в. „24 часа“

Моите сърдечни поздравления. Продължавайте така!

Марина Савинцева, Transparency International, Русия

Честито, колеги! Искрено се радваме за вашия успех.

Евгения Попова, Програма "Студенти на стаж към парламента"

Поздравления! Прекрасна новина!

Иса Луна Пла, Свобода на информацията, Мексико

Поздравления за ПДИ!

Илир Алиа, Център за развитие и демократизация на институциите, Албания

Честита награда на ПДИ!!! Заслужена е! Поздравяваме колектива и му желаем нови големи успехи! Благодарим за помощта, която ни оказва!

Мария Самарджиева, Съюз на специалистите по паркове и ландшафт

Поздравления и пожелания за още такива награди и успехи!

Елена Петкова, Институт за световните ресурси

Поздрави за всички вас!

Климе Бабунски, ПроМедия, Македония

Честито от сърце и все напред и нагоре!!!

Фондация "Свободна и демократична България"

Радвам се за ПДИ! Приемете моите най-добри пожелания и поздравления!

Лунга Аустере, Transparency International, Латвия

Честито на целия екип! Браво! Продължавайте все така! Адмирации!

Ирина Ганчева, Инициатива отворено управление на Американската агенция за международно развитие

Уважаеми колеги, поздравявам ви за наградата!

Щерю Нождаров, Началник отдел стратегии и програми за околна среда, МОСВ

Поздравления за страхотното и напълно заслужено признание!

Петко Георгиев, ПроМедия

Поздравления за наградата!

Зина Соколова, в. „168 часа“

Поздравления за българските ни колеги!

Милена Гогич, Хърватски хелзинкски комитет

Изключително много се гордеем с вашата награда! Да сте все така страхотни - Гергана Сашо, Фани и целия екип на ПДИ.

Юлиана Методиева, Български хелзинкски комитет

Поздравяваме ви с престижната награда и ви желаем още много успехи и нови признания!

Екипът на Центъра за изследване на демокрацията

Поздравления за Вас и за ПДИ за наградата "Темпълтън" в категорията "Етика и ценности"

Елена Зибарт, фондация „Атлас“

Браво! Поздравления за престижната награда!

Антонина Желязкова, Международен център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия

Поздравявам ви и се радвам за изключителното и напълно заслужено признание! С пожелания за нови успехи!

Адв. Михаил Екимджиев, Асоциация за европейска интеграция и права на човека

Поздравления! Вие сте вдъхновение за всички нас!

Ричърд Каланг, изпълнителен директор на Център за отворено управление и демокрация, Южна Африка

Браво!

Мартин Заимов, бивш погуправител на БНБ

Президентството - осъдено по ЗДОИ¹ Пресъобщение на Софийски градски съд, 16.03.2005 г.

Отделение на Административна колегия на Софийския градски съд обяви днес решение по жалбата на Зоя Димитрова против отказ на Главния секретар на Президента на Република България за предоставяне на информация в доклад, изготвен от НСС и НРС по разпореждане на Президента. Отказът се основава на Закона за достъп до обществена информация, а докладът съдържа данни за участието на български лица или търговски дружества в търговия с петрол с иракски дружества или държавни органи или представители по времето на Садам Хюсеин.

СГС **отменя като незаконосъобразен отказа** на Главния секретар на Президента на Р България за предоставяне на исканата информация.

СГС връща административната преписка на Главния секретар на Президента за ново произнасяне по заявлението на Зоя Димитрова съгласно указанията на съда.

СГС осъжда Президентството на Р България да заплати на Зоя Димитрова съдебните разноски по делото в размер на 10 лева.

В мотивите си съдебният състав изтъква, че жалбата е процесуално допустима - подадена е в законоустановения срок срещу акт, който подлежи на съдебен контрол, и от адресат на акта, по отношение на когото е налице правен интерес от обжалване.

Съдът намира също, че по същество жалбата е основателна. Цитира се Препоръка на Комитета на министрите на Съвета на Европа към държавите членки, че широкият достъп до официални документи дава възможност на гражданите да си съставят адекватна представа и формират критично становище относно състоянието на обществото, в което живеят, и органите, които ги управляват. Препоръката насърчава и информираното участие на обществеността по въпроси от общ интерес. В Решението си СГС се позовава и на Решение на Конституционния съд на Р България от 1996 г. То визира правото на всеки гражданин по чл. 41 от Конституцията да търси и получава информация, "гарантирано със задълженията на държавните органи да я предоставят".

Съдът изтъква, че заявлението на Зоя Димитрова отговаря на изискванията на чл. 24 и чл. 25 от ЗДОИ - направено е писмено и съдържа всички необходими по закон реквизити. Освен това жалбоподателката изрично казва, че ако докладът съдържа части, представляващи класифицирана информация, засекретени по съответния ред, да ѝ се предостави частичен достъп до обществената информация.

Писмото-отказ за достъп до обществена информация на Главния секретар на Президента е индивидуален административен акт и следва да отговаря на изискванията на Закона за административното производство и да съдържа определени реквизити, мотивира се съдът. Липсата на някои от тях води до неговата незаконосъобразност. В отказа на Главния секретар на Президента липсват данни за вида и характера на информацията, квалифициращи я като класифицирана и съответното законово основание за определянето ѝ като такава. В отказа дори не е конкретизирано дали класифицираната информация представлява държавна или служебна тайна по смисъла на Закона за достъп до класифицираната информация. Изготвянето на доклада от НСС съвместно с НРС не води автоматично до конфиденциалност нито пък игнорира задължението на органа (Главния секретар) да обоснове по какви критерии и на какво основание е приел, че исканата обществена информация е класифицирана.

В атакувания от Зоя Димитрова административен акт на Главния секретар липсва дори определяне на информацията като "държавна тайна". А това пречатства контрола на съда относно законосъобразност върху отказа и прилагането на ЗДОИ. В отказа не са посочени и нормите от ЗЗКИ.

Ето защо СГС приема, че оспореният отказ следва да се отмени като издаден при съществено нарушение на административно-производствените правила в ЗДОИ.

Решението на СГС подлежи на обжалване пред ВАС с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщението до страните.

Завеждащ "Връзки с обществеността"

¹Заглавието е на редакционния екип

Случаят

Гражданин търси информация за земеделски земи и техните собственици. Във връзка с негово намерение да обработва земеделски земи в района на град Дългопол, Варненска област, той се е обърнал към Общинската поземлената комисия с молба да му бъдат предоставени имена и телефонни номера на хората, които притежават такива имоти, за да се свърже с тях. Отговорът от комисията бил, че тези данни са лични, и за да ги получи, самият той трябва да е администратор на лични данни.

Гражданинът пита какъв е надлежният ред, по който може да получи тази информация и наистина ли е необходимо да се регистрира като администратор на лични данни, за да ги получи?

Коментарът

Настоящият казус поставя няколко въпроса:

1. Кои са администратор на лични данни?
2. Търсената информация обществена информация ли е и следва ли да бъде предоставена?

1. Съгласно чл. 3, ал.1 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), администратор на лични данни е всяко физическо или юридическо лице, както и държавен орган, който, съобразно вида на дейността, която извършва, определя вида и обема на обработваните данни, целта, начините на обработване и защита. Но качеството администратор на данни възниква вследствие на характера на дейност, която съответното лице изпълнява, а не от това дали се е регистрирало в Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) или не. Това означава, че задължение да спазват изискванията на закона имат не само тези, които са се регистрирали в комисията, но и всеки, който събира и обработва лични данни във връзка с основната си дейност.

Необходимо ли е някой да е регистриран като администратор на лични данни по реда на ЗЗЛД, за да събира и използва данни? Важно е да се знае, че ЗЗЛД не се прилага за обработването на лични данни от физическо лице, което не е администратор - във връзка с лични интереси и за лично ползване. В настоящия случай става дума именно за подобна хипотеза. Категорично не е необходимо гражданът да е администратор на данни, за да получи подобна информация.

2. Няма съмнение, че исканата от гражданина информация е обществена. Тя е част от публичния имотен регистър, а така също и от кадастъра.

В случая следва да намери приложение процедурата, предвидена в глава шеста от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), озаглавена „Предоставяне на лични данни на трети лица“. Според чл.35, ал.1, т.1 от ЗЗЛД предоставянето на лични данни от администратора на трети лица се допуска по тяхна молба, по реда на глава пета от закона.

Важното в случая е, че се искат данни, които макар да попадат в определението за лични данни на ЗЗЛД, също така са и част от публичния имотен регистър. Съгласно чл.8 от Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР) те са публични. Според чл.30, ал.2, т.2 от закона данните за собственика на недвижимия имот са публични. От чл.61, ал.1, т.1 от ЗКИР се вижда, че името и адресът на собственика се вписват. Следователно информация за това кой е собственикът на определен имот, без всякакво съмнение е публична. Впрочем тя е общодостъпна и в службите по вписванията. При всяко положение, според чл. 35, ал.1, т.2 от ЗЗЛД, предоставянето на лични данни на трети лица се допуска по тяхна молба, когато източниците на данни са публични регистри. След като данните за адреса на собственика са публични, то те може да се предоставят за кореспонденция. По въпроса за телефона - ако същият е предоставен с изричното условие, че ще се ползва за кореспонденция със собственика, тогава може да се предостави. Казусът от този месец е пример за това, как в някои случаи очевидно лични данни (имена на собственици на имоти и описание на самите имоти), представлява и публична информация.

Допълнителни бележки във връзка с новостите в законодателството, свързано с кадастъра и публичния имотен регистър:

След промените в Закона за кадастъра и имотния регистър, у нас ще се създаде цифров кадастър и имотен регистър. Работата ще се ръководи от специална Агенция по вписванията към министъра на правосъдието. Агенцията ще бъде юридическо лице със седалище в София и със служби по вписванията там, където са районните съдилища. Сегашните служби по вписванията ще станат териториални звена към нея.

Агенцията ще гарантира връзката между имотния и други регистри; неговото развитие и техническо усъвършенстване; ще създаде и

продължава на стр. 8

Г-н Маринов, колко заявления по ЗДОИ сте подали досега?

Повече от двадесет са. Отговорите са различни, но в по-голямата си част са неудовлетворителни и съдържат информация, която не ми е нужна, въпреки че в заявленията се сочи точно и ясно какво искам да ми се отговори. Местните институции по-скоро отбиват номер с отговорите си, вместо да предоставят обществена информация. Например, попитахме община Смолян - какви обществени поръчки е възложила, на кого и на каква стойност? В отговора на администрацията имаше само броя на поръчките и нищо повече. Проверихме дали обществените поръчки са отразени в Регистъра за обществените поръчки - оказа се, че тази информация я няма и там. Всъщност, в крайна сметка се разбра, че информация, която трябва е публична, не е регистрирана въобще.

Завеждали ли сте досега дела срещу институция за отказ на информация по ЗДОИ?

Дела не съм завеждал, заради спецификата на град като Смолян. Институциите възприемат правото на достъп до обществена информация не като принципен въпрос, който е регулиран дори чрез закон, а като лично заяждане с определен служител или администратор и дори като политическа атака от страна на вестника, който издавам. Затова дела по ЗДОИ до момента не съм водил.

Как смятате да работите напред, Вие да питате, а те да не Ви отговарят ли?

Практика на изданието е вече да работим по втория начин, т.е. намираме си човек от

съответната институция, който да ни изнесе отвътре това, което ни интересува. Бихме завели и дела срещу отказ на чиновниците, но се получава един много сложен казус от практическа гледна точка. Ние искаме информация от Областната управа, от РИОСВ, от РИОКОЗ (бившата ХЕИ), или други институции, задължени по ЗДОИ, които са със седалище в Смолян. Те спокойно могат да ни върнат заявлението и да кажат, че отговорен е съответният министър, което често се получава и на практика при досегашната ни работа. Когато ми отговори министърът и информацията не ме удовлетворява, аз трябва да заведа дело в София срещу него, което ще се влечи дълго и дори може да му е изтекъл мандатът. Сам разбирате, че това е загуба на много енергия и пари. Ето защо, предпочитаме гореспоменатия начин, вместо по официалния път.

Какво трябва да стане, за да се промени отговорността на институцията към подаваните от гражданите заявления?

Според мен институциите по места трябва да бъдат отговорни пряко, а не да прехвърлят топката към съответното министерство или централата в столицата и така отговорността да се размива. Те трябва да бъдат задължени да предоставят цялата информация, която се изисква от съответните въпроси в заявлението. Законът в сегашния си вид дава възможност на институциите, задължени по ЗДОИ, да крият информация чрез „прехвърляне на топката“ и с бюрократични трикове.

**Интервю на Валентин Хаджиев,
координатор на ПДИ, гр. Смолян**

продължава от стр. 7

поддържа централен архив в електронен вид на партидите имоти и вписаните актове с приложените към тях документи; ще контролира дали служителите повишават квалификацията си и какви са приходите от събраните такси и глоби. За първи път у нас се регламентира връзката между кадастъра и имотния регистър, като по този начин се гарантира правната сигурност, т.е. точността на данните и в двата. (Кадастърът се отнася до индивидуализацията на имота - местоположение, граници и размери.)

Въввежда се стандартизирано описание на имотите, както и единен образец на скица. Сегашното непълно и произволно описание до голяма степен е причина за правната несигурност и злоупотребите при сделките с имоти.

Обмяната на данни между кадастъра и имотния регистър ще става чрез идентификатора на имоти. Такъв ще получи всеки поземлен имот, сграда и самостоятелен обект в нея. Идентификаторът е уникален номер, чрез който имотът се посочва еднозначно за територията на страната. Той включва кода на населеното място и се дава от службата по кадастъра.

Делото „Краун Еджънтс“ продължава

Петчленен състав на Върховния административен съд за втори път ще разглежда законосъобразността на засекретяването на договора на българското правителство с британската фирма Crown Agents.

През есента на 2004 година състав от трима върховни съдии реши, че договарянето представлява класифицирана информация. Тогава решението беше подписано с особено мнение от председателя на състава Еленков, според който договарянето не е секретно. Окончателното решение на съда ще бъде произнесено след месец.

Докладите на главна прокуратура за борба с престъпността - недостъпни

Журналистът на в-к „Дневник“ Христо Христов ще доказва пред съда правото си на достъп до докладите на главна прокуратура за борбата с престъпността през последните три години. През есента на 2004 г. журналистът поиска от Висшия съдебен съвет да му предостави копия от докладите, но според висшите магистрати тази информация не може да бъде предоставена на обществото, защото няма самостоятелен характер. Петчленен състав на ВАС взе делото за решаване и ще се произнесе след месец.

Дело за прозрачност на проекта за строежа на автомагистрала „Люлин“

Еколози искат достъп до документите, свързани с финансирането на строежа на автомагистрала Люлин по програма ИСПА. Неправителствената организация „За Земята“ иска от Министерство на финансите копие от оценката на разходите и ползите от проекта, както и копие от самия погледен проект, в който се съдържа подробно описание на предвижданите дейности по строежа на автомагистралата.

От Министерство на финансите твърдят, че исканата информация е публикувана в Интернет. Там обаче може да се намери единствено т.нар. Финансов меморандум, който съдържа единствено най-обща информация.

На 16 март Софийският градски съд на първо заседание разгледа жалбата на еколозите, съдебната битка за прозрачност на исканите документи тепърва предстои.

Документите, свързани с убийството на Георги Марков - все още секретни

Достъп до ключови документи за убийството на писателя Георги Марков отказа да предостави

директорът на Националната разузнавателна служба ген. Кирчо Киров. Отказът е в отговор на искането на журналиста Христо Христов, занимаващ се от години с изследване на казуса с убийството на писателя Георги Марков.

На 1 април Софийски градски съд отложи делото по жалбата на журналиста от вестник „Дневник“ срещу отказа на директора на Националната разузнавателна служба. Според разпоредбите на Закона за защита на класифицираната информация срокът на секретност отпадна е изтекъл, информацията е обществено достъпна и следва да бъде предадена на Държавния архив.

Законни ли са действията по строежа на АЕЦ „Белене“?

Според юристите на Програма Достъп до Информация съмнителна е законността на всички извършени действия по строежа на АЕЦ от миналата година насам. Това е така, защото тепърва Върховният административен съд ще разглежда жалба на еколози, с която се атакува решението на МС за даване на съгласие за изграждане на ядрена централа АЕЦ „Белене“. Със същото решение МС приема доклада на министъра на енергетиката и енергийните ресурси за изграждане на АЕЦ на площадката Белене. Независимо от продължаващите съдебни процедури, в началото на годината беше сключен договор с „Parsons“ за архитект-инженер на централата. До приключване на съдебния спор, всички действия по изграждането следва да бъдат спрени, смятат експертите на ПДИ.

Разпределянето на европейските пари за земеделие - прозрачно във Великобритания, но не и в България

Английската кралица Елизабет II и принц Чарлз са получили над 1 милион паунда земеделска субсидия от Европейския съюз. Цифрите станаха известни, след като в резултат на заявление за достъп до информация, подадено от в. "Гардиан", британското правителство за първи път публикува сведения за всички субсидирани британски фермери. Справката показва, че най-едрият земевладелец получава най-големия дял от помощите, като 17 от тях са получили по над 1 милион паунда от парите на европейските данъкоплатци.

Преди повече от две години ПДИ подаде заявление с подобно искане до ДФ "Земеделие", но не получи никакъв отговор. С срещу мълчаливия отказ на агенцията, разпределяща средства по програмата

продължава на стр. 10

САПАРД, беше подадена жалба, която в момента е в Софийски градски съд.

Федерална република Германия обсъжда Проектозакон за свобода на информацията

На 14 март се проведе обсъждане на Проектозакона за свобода на информацията в Германия. Федералната република е единствената западно-европейска страна, която няма действащо законодателство за защита правото на информация. През декември 2004 година управляващата коалиция предложи Проект за „достъп до информация и прозрачност по отношение на решенията, взимани от обществените институции.“ Процесът на достигане на консенсус по закона започна с обещание на управляващите през 1998 година и бе многократно възпрепятстван от различни министерства, които не искаха да бъдат включени в задължените по закона обекти. Застъпниците за свобода на информация се надяват доктрината на официална секретност да бъде скоро заменена с универсалното право на достъп до информация, след като федералният канцлер гаде становището си по въпроса.

В Русия информацията за платината и диамантите вече не е държавна тайна

Руският президент Владимир Путин извади от списъка на държавната тайна информацията относно платината и диамантите, съобщи новинарската агенция „Интерфакс“. Информацията за залежите, производството и обмяната на ценните метали ще е вече публична. Това ще премахне несигурността в пазара на стоки, който досега нямаше достъп до данни за ресурсите на един от най-големите износители на ценни метали в света. Премахването на ограничението ще осигури и сигурност на инвестициите в гиганти производители като „Норилск Никел“ и „Алроса“. Фирмите ще имат право да дават подробни отчети за приходите, продажбите, печалбата и наличните залежи.

Разкрили нови обстоятелства около започването на войната в Ирак

В-к „Гардиън“ разкри нови факти около войната в Ирак с помощта на закона за свобода на информацията. В отговор на искане на вестника, правителството е предоставило само част от писмо, с което на 18.03.2005 г. Елизабет Уилмсъхърст, заместник-главен юридически съветник във Външно министерство, си е подала оставката. Гардиан успява да получи достъп до заличената част от писмото. В него която г-жа Уилмсъхърст твърди, че Главният прокурор, Лорд

На 13 април 2005 година в Центъра за култура и дебат „Червената къща“ от 11 часа ще се състои връчване на анти-наградите „Големия Брат“ за нарушаване на правото на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни

Името на наградите е вдъхновено от известната антиутопия на Джордж Оруел „1984“. В романа Големият брат е символът на тоталитарната държава, той винаги те наблюдава, с цената на абсолютно ограничение на личната свободата. Наградата е учредена от световната неправителствена организация за защита на личните права Privacy International.

Всяка година националните членове и партньори на организацията Privacy International връчват националните награди "Big Brother". Интернет Общество - България, съвместно с Програма Достъп до Информация са организаторите за България.

С наградите "Big Brother" се отличават онези институции, които с директни действия или чрез създаване на регламенти и поставяне на изисквания пред гражданите и потребителите, нарушават грубо правото на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни. От 1998 година досега са проведени над четиридесет церемонии в повече от 16 държави.

Журието:

Тази година, за връчването на българските награди "Big Brother" в журието участвам:

Александър Арабаджиев - народен представител, бивш конституционен съдия; *Александър Кашъмов* - адвокат, ПДИ; *Вени Марковски* - председател на Интернет Общество България; *г-р Гергана Жулева* - изпълнителен директор на ПДИ; *доц. Георги Лозанов* - председател на БМК, преподавател във факултета по журналистика в СУ „Св. Климент Охридски“; *Зоя Димитрова* - зам. главен редактор на в-к „Политика“, председател на Асоциацията на разследващите журналисти; *Фани Давидова* - юрист, ПДИ; *Христо Христов* - журналист, в-к „Дневник“

Информация на agpec: <http://bg.bigbrotherawards.org>

Голдсмит два пъти е променял мнението си преди нападението над Ирак. По този начин британското правителство се опита да скрие доказателство, че Главният прокурор е смятал войната в Ирак за незаконна около две седмици преди нейното начало. Според говорителя на либералните демократи обществото би трябвало да получи обяснение, защо позицията на Главния прокурор се променила два пъти за толкова кратко време.

Първата национална „Седмица на свободата на информация“ (<http://www.sunshineweek.org/>) в САЩ се провежда в периода 13 -19 март . Твоето право да знаеш“ бе мотото на кампанията, която започна дебата за правото на обществото на достъп до правителствена информация.

Кампанията се реализира с участието на национални, федерални и местни медии на територията на Щатите. Федерални и гържавни законодатели, библиотекари, обществени групи и неправителствени организации обединиха усилията си, за да припомнят на управляващи и граждани, че управлението е в ръцете на хората и правителството трябва да отговаря пред тях. Ежедневници, седмични издания, списания, електронни медии, радио и телевизионни станции отразиха събитията, съпровождани инициативата за провокиране на обществена дискусия относно значението на отвореното управление.

"Прозрачността при управлението е важна не само за журналистите, но и за всички граждани на обществото. Проблемът не е само за пресата, той стои и пред обществото“, каза Андри Александър, председател на секцията по Свобода на информацията към Американското общество на издателите на вестници. „Обезпокояващо голямо количество обществена информация се гържи в тайна от хората и проблемът се задълбочава с всеки изминал ден. Гражданите не само имат право да знаят, те имат нужда да знаят“, смята той.

Проведена анкета по повод „Седмицата на свободата на информация“ сочи, че:

35 % от анкетирания са „много обезпокоени“ от увеличаването на секретността в управлението. Такъв е процентът (35 %) и на тези, които са „донякъде обезпокоени“. Две трети от запитаните

смятат, че достъпът до информация е жизнено важен за доброто управление. За сравнение са посочени резултати от същата анкета, проведена през 2000г. - тогава 38% са били „много обезпокоени“, 34% - „донякъде обезпокоени“, а за 60% от анкетирания достъпът до информация е определен като жизнено важен за доброто управление.

"Изненадани сме, че промяната в общественото мислене относно секретността след атаките в САЩ от 11 септември 2001г. е незначителна,“ отбелязва Андри Александър. „С настоящите военни действия и борбата срещу тероризма, може да си помислите, че хората биха били по-толерантни към затегнатия гържавен контрол върху информацията. Резултатите от проучването, обаче не сочат това. Гражданите са не само разтревожени от секретността, но също така осъзнават и значението на достъпа до информацията като признак за доброто управление. Нашата цел е да се повиши обществената нетърпимост относно тенденцията към ограничаване на информацията“, каза г-н Александър за проекта.

Други данни от проучването сочат, че 39% от анкетирания през 2005 г. скоро не са чували новини относно реформи в законите за свобода на информацията. Тази цифра показва, че въпреки загрижеността на хората за достъпа до информация, те не са запознати с конкретните закони, което означава, че не познават и правата си. Целта на проекта „Седмица на свободата на информация“ е да се популяризират правата на гражданите.

Надяваме се, че тази кампания ще разпали обществения дебат относно ценностите на отвореното управление и вредата за гражданите от прекомерната секретност в правителството“, смятат организаторите на кампанията.

Превод от английски: Диана Банчева

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип: Александър Кашъмов,
Дарина Палова, Диана Банчева, Гергана
Жулева, Катерина Коцева, Кирил Терзийски,
Николай Маревков, Фани Давидова
Редактор: Антон Андонов
Оформление: Николай Маревков

Този бюлетин се издава в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ с финансовата подкрепа на Програмата за социална трансформация в Централна и Източна Европа (МАТРА) на Министерството на външните работи на Холандия.

©Програма Достъп до Информация

Материалите в това издание са обект на авторско право.

При цитиране позоваването на източника е задължително.

Изразените в бюлетина мнения и възгледи не ангажират и не отразяват тези на Министерството на външните работи на Кралство Холандия